

QUAN ĐIỂM CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VỀ ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG CÁN BỘ

Nguyễn Minh Trí¹

Sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh dạy rằng: “...*cán bộ là gốc của mọi công việc. Vì vậy, huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng*⁽¹⁾. Đó là một trong những tư tưởng có tính chất nền tảng, xuyên suốt toàn bộ sự nghiệp cách mạng của Bác và Đảng ta. Vì vậy, bất luận trong hoàn cảnh nào thì vấn đề đào tạo, bồi dưỡng cán bộ phải là nhiệm vụ trọng tâm quyết định đến thắng lợi của cách mạng.

Những năm 20 của thế kỷ XX, trước cảnh nước mất nhà tan, đồng bào lâm than, Nguyễn Ái Quốc đã ra đi tìm đường cứu nước. Đến với chủ nghĩa Mác - Lênin, Người đã tìm thấy ở đây con đường giải phóng dân tộc và muốn làm cách mạng thành công trong đó phải quan tâm đến cán bộ và công tác đào tạo, huấn luyện cán bộ. Người coi đây là một nhiệm vụ đặc biệt quan trọng, có ý nghĩa quyết định đến sự thành bại của sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Năm 1927, để chuẩn bị những tiền đề cần thiết để thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, đồng chí Nguyễn Ái Quốc đã trực tiếp mở các lớp huấn luyện cán bộ cho Đảng và tích cực chuẩn bị lực lượng cho công cuộc khởi nghĩa giành chính quyền.

Cách mạng Tháng Tám thành công, chính quyền thuộc về tay nhân dân, tiếp tục lãnh đạo đất nước tiến hành hai cuộc kháng chiến chống ngoại xâm, nhất là khi miền Bắc hoà bình, bước vào hàn gắn vết thương chiến tranh, khôi phục kinh tế, phát triển văn hoá, giáo dục, tiến lên xây dựng chủ nghĩa xã hội, Bác Hồ rất quan tâm và luôn luôn chỉ đạo chặt chẽ công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Bằng kinh nghiệm thực tiễn và những năm tháng hoạt động cách mạng ở nước ngoài, thấy được tầm quan trọng của công tác cán bộ, cũng như huấn luyện cán bộ. Người chỉ rõ: “*Huấn luyện cán bộ là việc cần. Tục ngữ có câu “Không thầy đố mày làm nên” và câu “Học ăn, học nói, học gói, học mở”. Những việc dễ dàng còn phải học, huống chi công việc cách mạng, công việc kháng chiến. Không có huấn luyện thì làm sao xuôi*”⁽²⁾. Như vậy, huấn luyện cán bộ là một nhiệm vụ cấp thiết và thường xuyên để phục vụ cách mạng.

Người coi công tác đào tạo nói chung trong đó có đào tạo nhân tài, đào tạo cán bộ là nhiệm vụ trọng yếu và rất cần thiết. Người từng dạy: “*Đảng phải nuôi dạy cán bộ, như người làm vườn vun trồng những cây cối quý báu. Phải coi trọng người tài, trọng cán bộ, trọng mỗi một con người có ích cho công việc chung của chúng ta*”⁽³⁾. Mặt khác, trong công tác đào, bồi dưỡng cán bộ, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ đạo phải tổ chức tốt từ việc nắm chắc đặc điểm đối tượng học, làm tốt công tác tuyển sinh cho đến việc bố trí giáo viên đảm nhận việc giảng dạy, đồng thời coi huấn luyện và học tập không phải là một việc đơn giản. Theo Người “*Huấn là dạy dỗ, luyện là rèn dũa*”⁽⁴⁾. Do đó, muốn làm tốt công tác huấn luyện thì phải hiểu rõ người

¹ Trồøng Chính trò TP. Caàn Thô

học để nâng cao khả năng và tẩy rửa khuyết điểm cho họ. Huấn luyện phải chú trọng việc cải tạo tư tưởng, đồng thời phải làm cho người học hiểu được “*Học để sửa chữa tư tưởng, học để tu dưỡng đạo đức cách mạng, học để tin tưởng*”⁽⁵⁾.

Mục đích, nội dung, phương pháp đào tạo cũng được Bác chỉ rõ “*Học để làm việc, làm người, làm cán bộ. Học để phụng sự đoàn thể, phụng sự giai cấp và nhân dân, phụng sự Tổ quốc và nhân loại. Muốn đạt được mục đích thì phải cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư*”⁽⁶⁾. Do vậy Bác yêu cầu mỗi cán bộ phải ý thức trong học tập, rèn luyện đồng thời nêu gương về đạo đức nhằm hoàn thành nhiệm vụ cách mạng.

Nội dung huấn luyện phải thiết thực, chu đáo, học lý luận phải liên hệ với thực tiễn, đó là một nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin. Do đó giảng viên cần “*phải lựa chọn cách dạy bao quát mà vẫn làm cho người học hiểu thấu được - tức là từ nguyên lý lý luận, sự vận động, phát triển một cách có hệ thống và cụ thể theo từng cấp học từ thấp đến cao, từ đơn giản đến phức tạp, cho từng loại chức danh cán bộ cụ thể của từng cấp, hạn chế tối đa sự trùng lặp không cần thiết trong nội dung, chương trình học của các lớp mà một người cán bộ cần phải trải qua, khắc phục tình trạng “hữu danh, vô thực”, “làm chỉ cốt nhiều mà không thiết thực, chu đáo”, “mở lớp quá đông” hay “mở lung tung” và học cốt sao có được cái “nhân” bằng cấp theo yêu cầu chuẩn hoá. Học ở trường Đảng không phải học như ở các trường lối cũ, mà phải biết tự động học tập, phải nâng cao tác phong độc lập suy nghĩ và tự do tư tưởng, không tin một cách mù quáng từng câu một trong sách, có vấn đề chưa thông suốt thì phải mạnh dạn đề ra và thảo luận cho vỡ lẽ... phải đặt câu hỏi “vì sao?”, phải suy nghĩ kỹ xem nó có hợp với thực tế không, có thật đúng lý không...”⁽⁷⁾. Những lời dạy của Bác vẫn là cẩm nang cho việc biên soạn nội dung chương trình đào tạo, bồi dưỡng cán bộ trong giai đoạn hiện nay.*

Trước lúc đi xa, trong “Di chúc” Chủ tịch Hồ Chí Minh không quên căn dặn Đảng ta rằng “...Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người kế thừa xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”. Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết”⁽⁸⁾. Nói một cách tổng quát nhất về quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về đào tạo, huấn luyện cán bộ là người cán bộ phải vừa có đức vừa có tài, trong đó đạo đức là gốc; đồng thời đội ngũ này phải được tổ chức hợp lý, có hiệu quả sau khi được đào tạo. Những quan điểm cơ bản nêu trên của Chủ tịch Hồ Chí Minh về huấn luyện và đào tạo cán bộ đã trở thành kim chỉ nam cho chiến lược đổi mới công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ của Đảng, Nhà nước trong suốt quá trình cách mạng của nước ta.

Quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ được Đảng ta vận dụng trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, nhất là đất nước đang thực hiện sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hoá gắn với phát triển kinh tế tri thức, đòi hỏi Đảng phải chú trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng nhằm tạo ra một đội ngũ cán bộ đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới. Vì vậy, trong báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng ta xác định: “*Tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chiến lược cán bộ thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Tiếp tục ban hành và thực hiện các quy định, quy chế, cơ chế*

trong công tác cán bộ bảo đảm tính thống nhất, đồng bộ và chặt chẽ giữa các khâu, liên thông giữa các cấp; trong đó có quy chế về việc đánh giá đúng đắn, khách quan đối với cán bộ, để có cơ sở sử dụng, bố trí cán bộ, ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng chạy chức, chạy tuổi, chạy bằng cấp...Đổi mới bầu cử trong Đảng, phương thức tuyển chọn, bổ nhiệm cán bộ,... để lựa chọn những người có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức tốt, năng động, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm giữ các vị trí lãnh đạo, đặc biệt là người đứng đầu. Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ, nhất là đội ngũ cán bộ cấp chiến lược, đủ năng lực và phẩm chất, ngang tầm nhiệm vụ”. Đây cũng là một trong những nội dung vận dụng sáng tạo quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ của Đảng ta trong giai đoạn hiện nay.

Tóm lại, công cuộc đổi mới toàn diện đất nước đang phát triển cả bề rộng lẫn chiều sâu, cùng với việc đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá gắn phát triển nền kinh tế tri thức thì đòi hỏi khách quan phải có một đội ngũ cán bộ cách mạng trung kiên, có đủ năng lực và phẩm chất đạo đức ngang tầm nhiệm vụ. Muốn vậy công tác cán bộ nói chung, công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ chủ chốt cơ sở nói riêng cần phải được nhận thức đầy đủ và tổ chức thực hiện đồng bộ, có hiệu quả dựa trên quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Trách nhiệm này trước hết hệ thống chính trị các cấp, cấp ủy đảng, chính quyền cấp trên, các ban ngành liên quan và trường chính trị tỉnh, thành phố phải quán triệt và tổ chức thực hiện tốt vấn đề này. Phải coi đây một nội dung đặc biệt quan trọng trong chiến lược cán bộ của Đảng, Nhà nước ta trong tình hình mới./.

Tài liệu tham khảo

- (1) Hồ Chí Minh toàn tập, tập 5, NXB Chính trị quốc gia, H.1995, tr.269
- (2) Hồ Chí Minh toàn tập, tập 5, NXB Chính trị quốc gia, H.1995, tr.247
- (3) Hồ Chí Minh toàn tập, tập 5, NXB Chính trị quốc gia, H.1995, tr.273
- (4) Hồ Chí Minh toàn tập, tập 5, NXB Chính trị quốc gia, H.1995, tr.496
- (5) Hồ Chí Minh toàn tập, tập 5, NXB Chính trị quốc gia, H.1995, tr. 496
- (6) Hồ Chí Minh toàn tập, tập 8, NXB Chính trị quốc gia, H.1995, tr. 19
- (7) Hồ Chí Minh toàn tập, tập 5, NXB Chính trị quốc gia, H.1995, tr. 500
- (8) Hồ Chí Minh, Tuyển tập II, NXB Sự thật, H.1980, tr. 542